

# Fængselsfunktionæren

# 4

Fængselsforbundet

April 2011





3 Leder

4 Ny aftale om arbejdsmiljø

5 Hvordan får man et tillæg fremover?

6 Oppositionen afviser private fængsler

7 Begyndelsen til enden for de åbne fængsler?

8 Åbent hus om kompetenceudvikling

10 Direktørens farverige fortællinger

12 Motivationsafsnittet "Projekt Over Muren" er kommet godt fra start

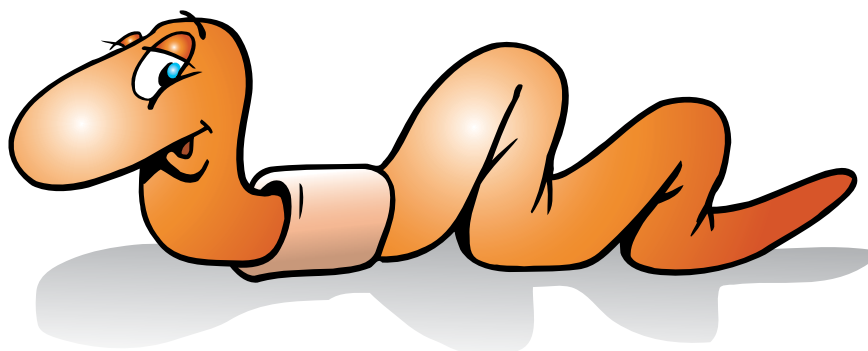
14 Nyt personalehus i Nyborg

16 Værkmestre ønskes

17 Ormekuren

21 Navne

24 Krifo.dk - Aktiviteter 2011



### Forsiden:

En indsat fra motivationsafsnittet POM på Vestre Fængsel kigger ud over muren.

**Udgivet af Fængselsforbundet**  
Ramsingsvej 28 A, st. th.  
2500 Valby  
Tlf. 7255 9976 - Fax 7255 9990  
www.faengselsforbund.dk

**Redaktion:** Forbundsformand  
Kim Østerbye (ansvh.)

**Redaktør:** John Rasmussen  
Talosvej 7, 2770 Kastrup  
Tlf. 3250 2037 - Mobil 4074 1487  
E-mail:  
fagblad@faengselsforbundet.dk

**Layout, produktion og tryk:**  
Imprint Grafiske Løsninger  
Thurøvej 8 · 4700 Næstved  
Tlf. 5572 6692 - Fax 5572 7320  
imprint@imprint.dk  
www.imprint.dk

ISSN: 0902-8897

### Indlæg til Fængselsfunktionæren:

Artikler modtages på CD-rom, gerne med udskrift eller pr. e-mail. Husk at angive navn, stilling og tjenestested i tilfælde af spørgsmål fra redaktionen. Indlæg til »Debat« må max. være på 750 ord eller 4500 tegn incl. mellemrum. Foto modtages gerne. Hvis de ønskes retur, bedes det anført.

### Indlæg senest den 14. i måneden før optagelse.

Artikler og læserindlæg er ikke nødvendigvis et udtryk for redaktionens holdning eller forbundets mening.



# Fyldte arresthuse er ingen triumf

## LEDER

Af Kim Østerbye,  
formand for  
Fængselsforbundet



Justitsministeren kalder det en succes-historie, at Kriminalforsorgens institutioner er fyldt til bristepunktet, men jeg synes ikke, at der er grund til stolthed over, at antallet af varetægtsfængslede formentlig er på det højeste siden Anden Verdenskrig.

Og nu viser nye tal, at de lange varetægtsfængslinger – dem over tre måneder – er steget med 77 procent siden 2001.

Vi har altså et system, hvor vi i stigen-de grad holder meget længe på borgere, som ikke har modtaget en dom endnu. I juridisk forstand er de uskyldige. Alligevel sidder de meget længe i arresthuse-ne.

Alene i 2009 blev tidsfristerne for at holde folk indespærret uden dom overskredet 97 gange. Fristerne blev ellers indført ved lov i 2008 for at begrænse de lange varetægtsfængslinger.

Vi kan ikke være tilfredse med den udvikling.

For det første kan det være hårdt at være fængslet i arresthusene. De er ikke indrettet til, at folk sidder der i lang tid. Vi ser ofte frustrationer og konflikter. Det er svært for de ansatte at samarbejde konstruktivt med de indsatte.

For det andet er det indlysende, at jo længere tid folk sidder varetægtsfængslet, jo længere optager de en plads. Det er skidt, for belægget er i forvejen for højt.

For det tredje er vores arresthuse ikke tidssvarende. Mange er gamle og slidte. Rammerne er ikke i orden for hverken indsatte eller ansatte.

Jeg synes derfor, at ministeren bør følge sin succeshistorie op og gøre noget

ved forholdene for de varetægtsfængslede.

Lars Barfoed er godt nok kommet med forslag om at øge kapaciteten i fængslerne, men det skaber ikke mere plads i arresthusene, at man opretter flere lukkede pladser i fængslerne, og øger brugen af alternative afsoningsformer.

Det hjælper heller ikke, at ministeren forhøjer belægningsmålet fra 92 til 95 procent generelt i Kriminalforsorgen. Belægget ligger i forvejen tæt på 100 procent i de fleste arresthuse.

Situationen i arresthusene forbliver den samme, med mindre der bliver bygget nye arresthuse, der sikrer flere pladser og bedre forhold for landets varetægtsfængslede.

Og så bør ministeren sørge for, at tidsfristerne for at holde folk indespærret uden dom bliver overholdt. Det er nu en gang bedst, hvis retssystemet selv overholder lovgivningen. ■





# Ny aftale om arbejdsmiljø

**Fremover skal Arbejdstilsynet koncentrere sig om de farligste og mest risikofyldte arbejdspladser. Det er godt nyt for arbejdsmiljøet i fængsler og arresthuse, vurderer Fængselsforbundet.**

Arbejdstilsynet inddeler nu arbejdspladser og virksomheder efter hvor risikofyldte arbejdspladserne er. Hver arbejdsplads får en risikovurdering, og ud fra den vil Arbejdstilsynet prioritere sine besøg.

Det er hovedpunkterne i en ny politisk aftale om arbejdsmiljøet, som skal forbedre arbejdsmiljøet på landets arbejdspladser frem til 2020. Aftalen er indgået mellem regeringen, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti.

Beskæftigelsesminister Inger Støjberg (V) er glad for at arbejdsmiljøindsatsen nu målrettes virksomheder, som har størst problemer med arbejdsmiljøet.

Hun håber, at det vil give en positiv effekt i forhold til nedslidning: "Et godt arbejdsmiljø kan føre til at færre forlader arbejdsmarkedet før tid," siger hun.

Aftalen vækker også glæde i Fængselsforbundet: "Den betyder, at fængsler og arresthuse fremover bliver prioriteret højere på grund af det belastede arbejdsmiljø. Man må formode, at vi frem-

over får flere besøg af Arbejdstilsynet," siger Ina Rasmussen.

## 19 initiativer

Aftalen indeholder i alt 19 konkrete initiativer, som alle skal styrke kampen for et bedre arbejdsmiljø. Blandt andet skal bøderne for overtrædelser af arbejdsmiljøloven justeres. Kort sagt: Jo mere uansvarligt den enkelte arbejdsplads opfører sig, jo større bliver bøden for at bryde loven.

Derudover skal Arbejdstilsynet i mindre grad bruge sin tid på små overtrædelser. Arbejdsmiljøordfører Bent Bøgested (DF) klipper denne pointe ud i pap:

"Arbejdstilsynet skal ikke give påbud for arbejdsmiljøproblemer, der er bagateller. For eksempel ledninger under et skrivebord. Det er vigtigt, at virksomhederne har forståelse og respekt for Arbejdstilsynet. Og det får de, hvis Arbejdstilsynet koncentrerer sig om de væsentlige problemer."

## Det psykiske arbejdsmiljø i fokus

Ifølge aftalen skal Arbejdstilsynet også prioritere det psykiske arbejdsmiljø højere. De nye regler er nemlig indrettet sådan, at hvis en arbejdsplads har fået vejledning om det psykiske arbejdsmiljø ved Arbejdstilsynets første besøg, vil der være kortere tid til det næste.

De Radikales arbejdsmarkedsordfører Morten Østergaard (R) hæfter sig ved denne del af aftalen.

"Det er vigtigt, at vi prioriterer psykisk arbejdsmiljø højt – fx stress, vold og mobning. Derfor er jeg meget tilfreds med, at der lægges særlig vægt på netop psykisk arbejdsmiljø," siger han.

Ændringerne træder i kraft fra 1. januar 2012. ■

*Beskæftigelsesminister Inger Støjberg (V) håber, at den nye aftale om arbejdsmiljø vil få flere til at blive længere på arbejdsmarkedet.*

*Af Søren Gregersen  
og Kristian Westfall*

# Hvordan får man et tillæg fremover?

**Efter nytår skal en større del af fængselsbetjentenes løn bestå af tillæg. Efter sommerferien bliver det meldt ud, hvordan kriterierne bliver.**

I begyndelsen af april fik medarbejderne i Kriminalforsorgen et forvarsel om, at de snart skal over på et nyt lønsystem. Det nye system udløste nemlig et engangsvederlag til alle fastansatte medarbejdere.

Der går dog otte måneder, før den nye måde at fordele lønnen på for alvor bliver sat i værk. Det sker 1. januar 2012, og forinden er der en række detaljer, som skal være på plads.

Lønsystemet bygger nemlig – i modsætning til det gamle – i højere grad på individuelle tillæg.

Fængselsforbundet er i øjeblikket i gang med at finde ud af, hvordan procedurerne skal være. Det gælder især det vigtige punkt, hvordan man kan gøre sig fortjent til et tillæg.

Forbundssekretær René Larsen siger: "Vi er meget opmærksomme på, at det nye lønsystem skal opfattes som åbent og retfærdigt. Det skal være de samme ting, som udløser et tillæg, ligegyldigt hvor man arbejder."

Fængselsforbundet forhandler derfor i øjeblikket om dette spørgsmål med Direktoratet for Kriminalforsorgen, og regner med at indgå en aftale inden sommer.

Derefter skal medlemmerne informeres. Det vil blandt andet ske ved regionale møder i løbet af efteråret.

## Alle stiger i løn

Det ligger fast, at tillæggene bliver fordelt ved forhandlinger mellem medarbejderens tillidsrepræsentant og det enkelte tjenestested.



Foto: Michael Altschul/Visuelmedie.dk

*Ifølge forbundssekretær René Larsen bevarer alle nuværende medarbejdere deres løn, når det nye lønsystem træder i kraft.*

Og det ligger også fast, at alle nuværende medarbejdere som minimum bevarer deres løn. Alle indplaceres i det nye lønsystem i forhold til deres anciennitet, og får et personligt tillæg, der udligner forskellen mellem basislønnen og den nuværende løn. Der er altså ikke risiko for, at man kommer til at gå ned i løn.

Faktisk er alle fastansatte også sikret en årlig lønforbedring, som mindst udgør 7.200 kr. for betjente og værk mestre og 5.000 kr. for mellemledere og ledere.

For nye medarbejdere ser billedet anderledes ud. De får fremover en basisløn alt efter hvilken stilling, de har. Resten af lønnen – ca. 7 procent af den

samlede lønsum – skal hentes hjem via tillæg.

"Fremover kan alle både nye og gamle betjente få tillæg. Automatikken i lønsystemet med løbende anciennitetsstigninger forsvinder altså. Det eneste, man er sikker på, er at få sin basisløn hjem. Jeg kender dog ingen lønsystemer, hvor man kun får basislønnen. Alle får et eller flere tillæg derudover," siger René Larsen.

## Engangsvederlag til nytår

Alle medarbejdere kan også se frem til endnu et engangsvederlag til nytår, som det de fik 1. april i år. Denne gang bliver det dog et mindre beløb.

Årsagerne til disse ekstraordinære vederlag er, at der afsat 20 millioner kroner om året til at finansiere det nye lønsystem.

"Egentlig skulle lønsystemet have været indført for to år siden, så der blev derfor fordelt to gange 20 millioner kroner til medlemmer i år," siger René Larsen. ■

Af Søren Gregersen

## Det nye system har 7 løngrupper

- 1: Fængselsbetjente på prøve
- 2: Fængselsbetjente og værk mestre uden faglig uddannelse
- 3: Specialister og værk mestre med relevant faglig uddannelse
- 4: Mellemledere med begrænsede ledelsesopgaver
- 5: Mellemledere
- 6: Ledere
- 7: Ledere med udvidet ledelsesansvar

# Oppositionen afviser private fængsler

**Retsordførerne fra V og K foreslår privatisering af Kriminalforsorgens opgaver, men forslaget får en blandet modtagelse på Christiansborg.**

Kim Andersen (V) og Mike Legarth (K) har sparket en debat om private fængsler i Danmark i gang. De to folketingspolitikere mener, at staten kan spare penge ved at lade private overtage nogle af Kriminalforsorgens opgaver.

I Jyllands-Posten pegede retsordførerne den 24. februar på, at private firmaer kan stå for overvågningen af de indsatte. Det vil gøre fængselsdriften billigere, fordi der vil opstå konkurrence omkring opgaverne.

"Man kunne forestille sig private vagtfolk suppleret med offentlige myndighedspersoner, som kontrollerer, at tingene går ordentligt for sig," sagde Kim Andersen blandt andet.

Forslaget har dog fået en lunken modtagelse på Christiansborg. Den socialdemokratiske retsordfører, Karen Hækkerup, mener, at ideen om, at private skal overtage opgaver med magtanvendelse, ligefrem er vanvittig.

"Politi, retsvæsen og fængsler er samfunds bærende institutioner, og de skal ikke udliciteres. Det handler om at garantere retssikkerheden. Jeg synes forslaget er vanvittigt," siger hun og fortsætter: "Vi skal have det bedst mulige fængselsvæsen, ikke nødvendigvis det billigste."

Formanden for Retsudvalget, Peter Skaarup (DF), er heller ikke tilhænger af private fængsler: "Fængslerne er som politiet en del af en offentlig myndighedsudøvelse. Her er det vigtigt, at vi beskytter de svage mod de stærke. Med



Venstres retsordfører, Kim Andersen, foreslår delvis privatisering af Kriminalforsorgen.

private fængsler er der en risiko for, at denne beskyttelse og neutralitet ikke fastholdes. Eller i hvert fald ikke betragtes som neutral," siger Peter Skaarup.

Både Peter Skaarup og Karen Hækkerup vil dog gerne diskutere mere samarbejde med private i Kriminalforsorgen.

"Vi kan godt se på de muligheder, der er for samarbejde, men hele private afdelinger er jeg imod," siger Karen Hækkerup.

Og Peter Skaarup mener, at man i steder bør spare penge ved en mere effektiv drift: "Vi kan effektivisere ved at placere politi, domstole og afsoning tætere på hinanden geografisk," siger han.

## Fængselsforbundet imod

Ideen om private fængsler møder også stor modstand fra Fængselsforbundets side. Forbundsformand Kim Østerbye kalder private fængsler for verdens dårligste idé.

"Internationale undersøgelser viser, at det hverken er billigere eller bedre at lade private overtage fængslerne. Den eneste måde, private kan gøre det billigere, er ved at bygge i dårligere kvalitet og skære ned på personalet," siger formanden.

Han er bemyndet for, at den danske

måde at drive fængsler på bliver udvandet, hvis private overtager opgaverne.

"Hvis det alene handler om at spærre mennesker inde og smide nøglen væk, kan vi også gøre det billigere, men det menneskesyn harmonerer dårligt med den danske måde at drive fængslerne på. I Danmark har vi valgt en model, hvor vi er tæt på de indsatte. Det sikrer en lav recidivprocent. Den risikerer vi at sætte over styr."

Og så er det grundlæggende et demokratisk problem, hvis private overtager magtanvendelsen i fængslerne.

"Vi kan ikke have, at alle mulige forskellige folk udøver magt i forhold til befolkningen. Der er vel heller ikke nogen, som kunne tænke sig, at vi får private politibetjente," siger han.

Kim Andersen har ikke ønsket at uddybe sit forslag til Fængselsfunktionæren. ■

Af Søren Gregersen

## Private fængsler i Storbritannien

I Storbritannien har de haft private fængsler siden midten af 1990'erne. I dag er der 11 af slagsen, og de huser ca. 10 procent af landets indsatte.

En rapport fra det britiske National Audit Office, der svarer til Rigsrevisionen i Danmark, viser dog, at der er problemer med de private fængsler.

I rapporten bliver der blandt andet peget på, at medarbejderne er uerfarne, og at de ofte bliver udskiftet. Desuden er det problematisk, at man i private fængsler bruger elektronisk overvågning i så stort omfang, at de indsatte har langt mindre menneskekontakt.



# Begyndelsen til enden for de åbne fængsler?

**Justitsministerens nyeste våben mod overbelægning er at konvertere åbne pladser til lukkede. Det får tillidsrepræsentanter i de åbne fængsler til at frygte, at de åbne fængsler er ved at blive afviklet.**

De åbne fængsler drænes for indsatte: De hårdere kriminelle skal i højere grad sidde i de lukkede fængsler, og de bløde skal løslades tidligere.

Det bliver resultatet af justitsministerens plan for at øge kapacitet i Kriminalforsorgen, der blev fremlagt i februar.

Tillidsrepræsentant Heidi Olsen fra det åbne statsfængsel i Jyderup mener, at der er nogen i systemet, som ikke ser på forskellen mellem åbne og lukkede pladser. Eller på det resocialiserende arbejde, der bliver lavet i fængslerne.

"Man skal tænke på, hvad det er, man vælger fra, når man nedlægger åbne pladser. Den form for resocialiserende arbejde, vi laver i de åbne fængsler, kan man ikke udføre i de lukkede," siger hun.

Forbundssekretær i Fængselsforbundet, Jannie Hallø, deler Heidi Olsens mistro til planerne. Ikke mindst fordi der ifølge forbundssekretæren er stor risiko for, at pladserne forbliver lukkede permanent. Selvom pladserne officielt er midlertidige.

"De seneste år har der stort set kun været fokus på at straffe længere og hårdere. Derfor vil der blive ved at være brug for de lukkede fængselspladser," siger Jannie Hallø.

Vicedirektør i Kriminalforsorgen, Annette Esdorf, deler ikke denne frygt: "Vi har 1.400 åbne pladser nu, og af dem



*Tillidsrepræsentant Heidi Olsen peger på, at konverteringen af åbne pladser til lukkede vil gå ud over resocialiseringen.*

konverterer vi cirka 75 til lukkede. Det er ikke bekymrende," siger hun.

Vicedirektøren vil dog på ingen måde garantere, at de konverterede fængselspladser ændres tilbage til åbne efter 2011. Hun peger på, at der skal snart skal forhandles en ny flerårsaftale, hvor kapacitetsproblemerne fra 2012 selvfølgelig også behandles.

"Det er ikke til at vide, hvad der sker. Tendensen er, at vi får mere og mere brug for lukkede pladser blandt andet på grund af bandeproblematikken. Jeg har derfor svært ved at se, at vi ikke også skulle mangle lukkede pladser efter 2011," siger Annette Esdorf.

## Den bløde glidebane

Justitsministerens plan har også en blødere del. For at skabe plads i de åbne fængsler skal indsatte have mulighed for tidligere prøveløsladelse, større omfang af samfundstjeneste og afsoning med elektronisk fodlænke.

Men at man tømmer de åbne fængsler for bløde indsatte, gør blot problemet større. Heidi Olsen mener, at den tidlige udslusning blot vil bakke op om udviklingen i de åbne fængsler.

"Når man finder plads ved at udsluse de bløde indsatte, er der kun de hårdkogte tilbage. Det gør klientellet hårdere. Det er desværre den udvikling, vi har set de sidste ti år," siger Heidi Olsen.

Jannie Hallø er enig i, at det er en glidebane at ændre så markant på sammensætningen i et fængsel. Hun frygter, at det vil gøre det nemmere helt at afvikle de åbne fængsler.

"Hvis Kriminalforsorgen står i samme situation om fem år, kan man jo bare ændre endnu flere pladser til lukkede. Og til sidst er der ikke noget, der hedder åbne fængsler mere," siger hun. ■

*Af Kristian Westfall*

## Fra åbne til lukkede pladser

	Lukkede pladser	Åbne pladser
Statsfængslet ved Horserød	+31	-31
Statsfængslet Renbæk	+25	-25
Statsfængslet i Jyderup	+18	-18
Samlet konsekvens	+74	-74

# Åbent hus om kompetenceudvikling

**Der blev delt ud af Kriminalforsorgens erfaringer med personaleudvikling på tre temadage i marts.**

Stolene stod stillet i rundkreds den 10. marts i den gamle inspektørbolig, der ligger uden for murene ved Vestre Fængsel i København. Måske var det for bedre at kunne se alle sider af erfaringerne med Kriminalforsorgens projekter på kompetenceområdet. Det var i hvert fald det, som var på programmet denne forårsdag.

Værten for arrangementet var Statens Center for Kompetence- og Kvalitetsudvikling. SCKK er sat i verden for at gøre statens ansatte dygtigere til deres job. Og når landets fængselsbetjente nyder godt af de projekter, som SCKK støtter, så må andre arbejdspladser gerne høre om dem.

Derfor blev der holdt tre temadage i marts i Københavns Fængsler, Statsfængslet Østjylland og Statsfængslet i Nyborg, hvor alle interesserede kunne møde op.

Chefkonsulent i SCKK, Jens Henning Ravnsmed, siger: "Projekterne kører for offentlige penge, så de erfaringer, man for eksempel gør sig i Kriminalforsorgen, vil vi gerne udbrede til andre."

For eksempel blev der i København diskuteret et projekt om nye og bedre rutiner – til gavn for både ansatte og indsatte.

Projektet hedder positiv afvigelse, og hentyder til, at det kan være positivt at afvige fra de fasttømrede rutiner. Det har kørt i Arresthuset i Køge de sidste to år, og fungerende overvagtimester Lars Jeppesen fortalte om erfaringerne. "Vi havde problemer med relationsarbejdet i arresten. Kontakten med de indsatte var meget uens fængselsbetjentene imellem,



*Overvagtimester Lars Jeppesen forsøger at afvige positivt fra de gamle, fasttømrede vaner i Arresthuset i Køge. Det har han lært via et projekt støttet af SCKK.*

og det gjorde faktisk at kollegaerne kiggede hinanden mistroisk over skulderen," siger Lars Jeppesen.

Igennem projektet var der sat timer af til at diskutere, hvordan man kunne gøre det bedre. Det skabte mange nye ideer.

"Jeg har suppleret den traditionelle triste og korte samtale med nye indsatte

med en rundvisning i arresten," siger Lars Jeppesen. På den måde afveg Lars Jeppesen positivt fra rutinerne.

Han mener, rundvisningen giver større tryghed og tillid hos begge parter.

"De fleste, der kommer til arresten, kender jo hverken kulturen eller lokalerne i Køge Arrest, så en rundvisning ska-



ber tillid og god kontakt til den indsatte," siger han.

### Kompetente MUS

På samme måde var andre af SCKK's projekter på dagsordenen på temadage-  
ne.

I Statsfængslet i Nyborg har de for eksempel gennemført forløbet "Kompetenceløft til alle medarbejdere i Kriminalforsorgen".

I det forløb var der blandt andet stort fokus på MUS-samtalerne.

Tillidsrepræsentant Bo Sørensen synes, det er en god idé at dele ud af fængslets erfaringer.

"Der skal nytænkning til for at komme videre. Mange kolleger brænder efter at gøre mere for at hjælpe og støtte

vores svage indsatte. Et af midlerne i den forbindelse er, at vi skal blive bedre til at inddrage og samarbejde med eksterne kompetencer som socialrådgivere og misbrugs konsulenter," siger han.

### Sådan bygger vi fængsel

I Statsfængslet Østjylland var et emnerne – meget passende – fængslets flytning fra Horsens til Enner Mark og de udfordringer, man møder, når man bygger et nyt fængsel.

Herudover var emnerne blandt andet kompetenceudvikling i fængslerne i Sønder Omme og Midtjylland.

### Krav fra Fængselsforbundet

Pengene til projekterne blev fundet under overenskomstforhandlingerne i 2008.

Ifølge Jens Henning Ravnsmed var det Fængselsforbundets krav, at personalets uddannelse og kompetenceudvikling skulle tages alvorligt.

"Det er blandt andet Fængselsforbundets fortjeneste, at udviklingsstrategi er på dagsordenen i Kriminalforsorgen," siger Jens Henning Ravnsmed. ■

*Af Kristian Westfall*



Der var temadag i Københavns Fængsler den 10. marts.

# Direktørens farverige fortællinger

Det var ikke indlysende, at den unge, langhårede William Rentzmann en dag skulle blive direktør for Kriminalforsorgen. Men det blev han. I en ny bog fortæller han om sit job og sit liv – det er ikke gået stille for sig.

I 1960'erne var håret langt og de politiske holdninger stærke blandt landets unge, og William Rentzmann var ingen undtagelse. Det beretter han om i bogen *Sku' det være en anden gang*, som handler om tiden før og efter, han begyndte i Kriminalforsorgen.

Den kryptiske titel henviser til, at William Rentzmann har haft et godt og lykkeligt arbejdsliv i Kriminalforsorgen. Så godt, at han ville gøre det hele igen, hvis det skulle være en anden gang.

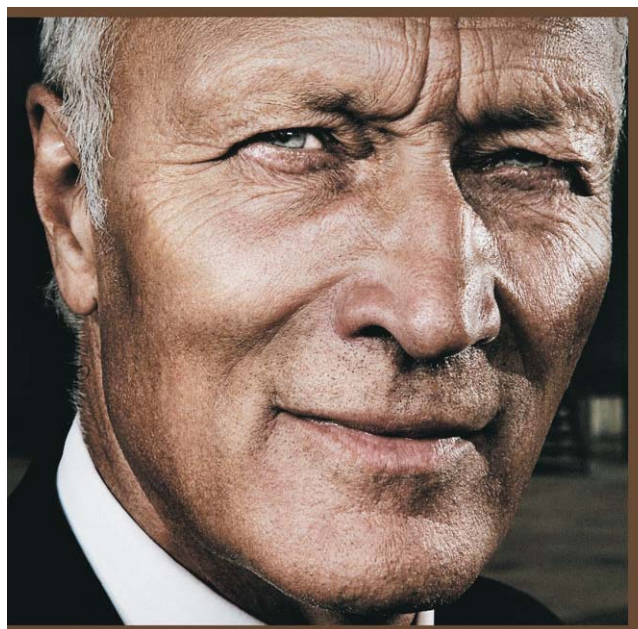
William Rentzmann, der fylder 70 år til juni, har ingen planer om at gå på pension foreløbig. Han har helt bevidst skrevet bogen før sin afgang, og mens han stadig har ansvaret for Kriminalforsorgen: "Jeg mener, det ville være for nemt at skrive bogen, når jeg er gået af. For det er så nemt at være bagklog," siger han.

Og der er interessante oplevelser nok at være bagklog på, fremgår det af bogen.

## Politifamilie

William Rentzmann er ud af en politifamilie. Både mor, far og morfar var ansatte i politiet. Det fik fatale følger for morfarens vedkommende. Han blev arresteret af tyskerne under Anden Verdenskrig og døde siden i en tysk koncentrationslejr.

Opvæksten i en politifamilie spillede formentlig ind, da Rentzmann som 22-



WILLIAM RENTZMANN

»Sku' det være en anden gang«

*Sku' det være en anden gang er udgivet af Nyt Juridisk Forlag. Den kan bestilles og købes hos boghandleren.*

årig valgte studievej. Det blev jura på Københavns Universitet.

Men bogen viser, at det ikke altid har været lovens bogstav, som har styret ham. Studietiden gik nemlig ikke kun med forelæsninger.

Kollegiet, som han boede på og som havde lokaler i et gammelt luderhotel, holdt sammenkomster, der ofte udviklede sig til rene abefester.

"Festerne endte som regel på én af to måder: Enten med at vi smadrede alt porcelæn og alle glas i festlokalet, inden vi trimlede i seng, eller ved at vi smed stole og borde og andet løsøre ud af vinduerne, så Nørre Allé blev blokeret. Så kom politiet og brandvæsen nede fra Fælledvej," skriver William Rentzmann.

Den bramfri tone giver et farverigt og underholdende billede af William Rentzmanns karriere. Direktøren kalder den et uhøjtideligt forsøg på at redegøre for udviklingen i Kriminalforsorgen de sidste 40 år.

"Den er ikke et politisk indlæg, men man kan ikke arbejde i Kriminalforsorgen i fire årtier, uden at danne sig en mening om, hvordan man bedst bekæmper kriminalitet," siger han.

## Små revolutioner

William Rentzmann begyndte i Kriminalforsorgen i 1970, da han havde afsluttet jurastudiet.

Når han i dag – 40 år senere – skal pege på de ting, der har skabt de største

omvæltninger i Kriminalforsorgen, er han ikke i tvivl.

"På den negative side er helt klart narkoens indtog i 70'erne og rocker- og bandekrigen i 90'erne. Begge dele ændrede klientellet, og gjorde miljøet i fængslerne hårdere."

Men meget er også ændret til det bedre i Kriminalforsorgen. Den største revolution er udvidelsen af fængselsbetjentenes arbejdsopgaver.

"Udviklingen fra at være den nøgle-svingende fangevogter til at være en fængselsbetjent med ordentlige opgaver og ordentlige holdninger til de indsatte er den mest positive udvikling i Kriminalforsorgen i min tid," siger han.

### Motiveret af folks uvidenhed

William Rentzmann blev motiveret til at skrive bogen, fordi han jævnligt møder uvidenhed om livet inden for fængselsmurene.

"Jeg holder mange foredrag for forskellige mennesker, og det slår mig altid, at fængselslivet er en totalt ukendt verden for såkaldt almindelige mennesker," siger han.

Det er også forklaringen på, at bogen ikke er skrevet akademisk eller svært tilgængelig. Det er netop meningen, at bogen skal kunne læses uden forudgående viden om Kriminalforsorgen.

"Det er mit håb, at udenforstående kan få et indtryk af, hvad det er for slags problemer, vi bøvler med i fængslerne, og at bogen kan åbne øjnene for, hvor kompleks en størrelse Kriminalforsorgen er," siger William Rentzmann.

### Har haft stor betydning

En af læserne af den nye bog er Fængselsforbundets formand Kim Østerbye. Han benytter lejligheden til at rose direktøren: "Der er grund til at være stolte over, at vi har en direktør, som i den grad har bevæget Kriminalforsorgen i den rig-

tige retning. Der bliver lyttet meget til ham – også i udlandet. Han har haft stor betydning for den udvikling, Kriminalforsorgen har været igennem de sidste 40 år." ■

Af Kristian Westfall



*William Rentzmann har været i Kriminalforsorgen i mere end 40 år. Nu deler han ud af sine livserfaringer. Her ses han blandt andet før rygeforbuddet, med kommandørkorset af Dannebrog og da han første gang ringer og søger job hos Direktoratet for Fængselsvæsenet.*

### En flaske whisky med Dirch Passer

Uddrag fra Skú' det være en anden gang: "Ved en fest var jeg blevet forladt af min kæreste efter at have fået én på kassen, formentlig fordi jeg nok havde været lidt for interesseret i en anden pige i selskabet. På det tidspunkt ankom Dirch Passer, som var nedtrykt over Kjeld Petersens død kort forinden. Vi forenedes i fælles sørgelighed og en flaske whisky, som blev skyllet ned med cola, en farlig kombination, som jeg ikke var vant til. Næste morgen vågnede jeg på en bunke aviser i undergangen på Bernstorffsvej Station."



# Motivationsafsnittet "Projekt Over Muren" er kommet godt fra start

I slutningen af oktober 2010 blev Motivationsafsnittet på 2. etage i Vestre fængsels Nordfløj opstartet.

Motivationsafsnittet er en etage (i daglig tale C-L) for indsatte i aldersgruppen 18-25 år, der er med i Projekt Over Muren (POM).

De første tal fra det nyetablerede motivationsafsnit viser en positiv tendens. I perioden 1. november 2010 - 12. januar 2011 er 9 indsatte fra motivationsafsnittet blevet udskrevet fra POM og dermed fra Københavns Fængsels regi. 8 ud af disse 9 er mødt op til misbrugsbehandling både i frihed og inden for Kriminalforsorgen. Det vil sige 89 %. Til sammenligning viser tallene fra samme målgruppe, der er blevet udskrevet fra POM, men som har siddet på en anden etage i fængslet, at 15 ud af 36 (58 %) er mødt op til misbrugsbehandling både i frihed og inden for Kriminalforsorgen.

"Det er en vanvittig spændende tendens, vi kan se, selv om det er ganske spæde tal, den er baseret på. Selvom tallene baserer sig på en kort periode, så er altid rart at starte ud med en positiv tendens. Især også fordi denne gruppe er en af de sværeste at have med at gøre, både på grund af deres unge alder og fordi mange af dem er førstegangssindsatte. Statistikken for motivationsafsnittet kommer til at køre sideløbende med de generelle tal, som POM måler på, så vi kan hele tiden sammenligne. Det bliver rigtigt spændende at følge udviklingen det kommende år for den her målgruppe," siger Charlotte Kann, projektleder på POM.

## En helt almindelig særafdeling

Det første der falder i øjnene, når man



Projektleder Charlotte Kann og fængselsbetjent Dorte Johannsen holder møde om de indsatte.

træder ind på C-L er, at der netop ikke er noget der falder i øjnene. Det ligner en helt almindelig arrestafdeling. Dem som har set afdelingen tidligere, vil kunne se at der ingen bygningsmæssige forandringer er lavet for at kunne huse POM. Der er heller ikke højere personalenormering af betjente. "Iværksættelsen af POM afsnittet har været relativt omkostningsneutralt. De 12 betjente på afdelingen har været på et kursus af to dages varighed i forbindelse med opstarten. Derudover har der været afholdt et evalueringsmøde i januar og et nyt evalueringsmøde skal afholdes her i april, netop for at sikre, at der hele tiden følges op på samarbejdet og dagligdagen på afsnittet," siger Charlotte Kann.

Fordelen ved at have en særskilt etage, hvor denne målgruppe er samlet, er, at vilkårene for at motivere de indsatte til at komme ud af deres misbrug er bedre, end hvis de sad spredt rundt i fængslet. Det er behandlerne fra POM, der står for al decideret behandling af de indsatte, men der er et tæt samarbejde med personalet i afdelingen, om de ind-

sattes adfærd i dagligdagen og dagligdagen generelt.

## Udfordringer i begyndelsen

Al begyndelse er svær, og motivationsafsnittet har da også haft et par "børnesygdomme" i de første måneder. Blandt andet var det i begyndelsen en udfordring at få fyldt afsnittet helt op. Det skyldes blandt andet, at de mange grupperinger blandt de indsatte sætter nogle begrænsninger for, hvem der kan sidde sammen. Derudover er der også flere indsatte, som ikke har ønsket at flytte til C-L, fordi de allerede er faldet til i en anden fløj/etage. Presset på belægget har også medført, at en ledig celle har skullet fyldes hurtigt. "Der har samarbejdet med Skranken og Modtagelsen, været rigtigt godt. De har både været gode til at finde en egnet indsat i samarbejde med os og POM medarbejderne, som hver morgen ser på hvilke nyindsatte, der er kommet det sidste døgn og herefter 'håndplukker' indsatte til afdelingen. Der er også lavet en venteliste inde i Klientssystemet hvor indsatte, der

passer ind i målgruppen, kan blive skrevet op," siger Finn S. Hansen, som er en af betjentene på afsnittet.

Engagement og udvikling hos personalet

Den gennemgående holdning blandt både behandlere og personalet på C-L er, at der i de første par måneder er blevet lagt et solidt fundament for noget godt. "Samarbejdet mellem behandlerne og personalet på C-L er gået rigtig godt. Der er en god, gensidig og ærlig dialog i det daglige," siger områdeleder Claus Asbjørn Pedersen. "Jeg synes, der er et rigtig godt og tæt samarbejde og en respekt for hinandens faglighed. Betjentene er sammen med de indsatte i det daglige, og ser dem i andre sammenhænge end vi gør, så de har en masse brugbare inputs til os om de enkelte indsatte som vi kan bruge begge veje. Det

giver en god dynamik," siger behandler Mette Kirkeby fra POM.

Fængselsbetjent Dorte Johannsen har gjort tjeneste på Københavns Fængsler i 15 år og har altid været i Nordfløjen. "Vi var nogle kollegaer som i et stykke tid havde ønsket os noget mere faglig og menneskelig udfordring. Det fortalte vi til vores MUS samtaler. Da C-L blev udvalgt til at huse Motivationsafsnittet, søgte de fleste kollegaer med fast stilling på etagen, stillinger her, netop fordi det blev placeret på "vores etage". Vi viste ikke rigtigt hvad der egentligt skulle ske med den nye afdeling, vi havde jo ikke noget at sammenligne med. Men vi har ikke fortrudt. For de indsatte handler det om at komme videre, oftest ved at begrænse eller give slip på deres misbrug. Selv om C-L ikke er en stoffri afdeling, så finder vi færre stoffer nu end vi

gjorde tidligere. I det daglige bruger vi meget tid på ADL, da mange af vores indsatte er unge og utrænede i det at være varetægtsfængslet. For personalet har det også været godt. Vi er blevet mere sammentømret og vi har udviklet os både fagligt og menneskeligt. Nogle var i starten lidt bange for at de var nødt til at 'gå for meget ud af skjorten', at man skulle give for meget af sig selv. Men sådan har det slet ikke været. Det handler jo bare om at være sig selv, og tage imod de indsatte som henvender sig og som er motiveret for at komme videre og så hjælpe dem med det," siger Dorte Johannsen.

Personaleudviklingsmæssigt er områdeleder Claus Asbjørn Pedersen også optimistisk. "Jeg har noteret mig, at de medarbejdere, der er på C-L, virker meget motiverede og engagerede. Det at arbejde med POM er med til at kompetenceudvikle den enkelte og jeg tror på, at det er med til at skabe større arbejdsglæde og set i et større perspektiv være med til at udvikle fængslet i en positiv retning," siger Claus Asbjørn Pedersen. ■

Af Thomas H. Nielsen



En af de indsatte fra POM kikker ud over muren – der hvor han mentalt er ved at arbejde sig hen imod.

Projekt Over Muren er et kognitivt behandlingstilbud til indsatte, som har et selvoplevet misbrug af stoffer og / eller alkohol, og et ønske om at nedsætte eller stoppe deres misbrug. POM er for alle indsatte i Københavns Fængsler (Vestre fængsel, Blegdamsvejens Fængsel og Politigården). Der er i alt løbende 85-90 indsatte tilknyttet POM på hele KF. På afdeling C-L er der 8 medarbejdere med forskellig baggrund samt 12 betjente, tilknyttet POM.

Du kan læse mere om Projekt Over Muren på [www.kfkk.dk](http://www.kfkk.dk)

# Nyt personalehus i Nyborg



Det er vigtigt, at der snart kommer tæt grøn bevoksning rundt om personalehuset: "Så kan Claus Hjort nemlig ikke se det ude fra vejen," sagde William Rentzmann til indvielsen.

**Det gamle brændte ned. Nu har de østfynske fængselsbetjente fået et nyt personalehus med fællesrum, soverum og bade- og omklædningsfaciliteter.**

Statsfængslet i Nyborg stod pludselig uden personalehus i 2008. Den gamle røde træbarak, som fængslet lejede af den lokale idrætsforening, gik op i flammer efter et uheld med en ukrudtsbrænder.

Nu er tiden inde til at byde velkommen til et nyt af slagsens. Den 15. marts var 200 gæster mødt op til indvielsen med Kriminalforsorgens direktør, William Rentzmann, i spidsen.

Direktøren håber, at det nye hus vil være med til at forbedre arbejdsmiljø og trivsel: "Enhver forbedring af de fysiske forhold i Kriminalforsorgen er et skridt i den rigtige retning. Det her hus er noget helt andet end de sædvanlige midlertidige lappeløsninger," sagde han.

Personalehuset er bygget for forsikringspenge og en stor bevilling fra direktoratet. Derfor glæder direktøren sig til,

at der kommer tætte buske og træer op rundt om huset.

"Så kan finansministeren nemlig ikke se det, hvis han kører forbi her ude på vejen," sagde William Rentzmann.

## Savnet samlingssted

Også fængselsinspektør Arne Tornvig Christensen havde set frem til åbningen.

"Siden den gamle barak brændte ned, har fængslets personale-, idræts- og pensionistforening været nødt til at leje lokaler inde i byen for at kunne samles," sagde han.



Det har blandt andet bevirket, at den årlige gule-ærter-sammenkomst for pensionerede betjente ikke har været afholdt. Det tradition kan nu genoptages.

"Nu har vi et nyt samlingssted i Karlsmindesgårds æblehave – smukkere fynsk bliver det ikke," sagde Arne Tornvig Christensen.

Han pegede på, at husets geografiske placering lige midt i Danmark gør det muligt for hele Kriminalforsorgen at benytte det. Noget, der også vil hjælpe med at holde driftsomkostningerne nede.

### Hotelstatus

Siden uheldet med ukrudtsbrænderen har der manglet en god soveløsning til

de nyborgske fængselsbetjente før eller efter vagt. Med personalehuset er overnatningsfaciliteterne nu hævet til hotelstatus.

"Man kan booke sig ind på et værelse, og så er der redt op med nyt linned, når man kommer," siger Arne Tornvig Christensen.

Man må dog selv fjerne sit brugte linned, men til gengæld har huset en fuld-tids bestyrer, som står for det praktiske.

Huset indeholder desuden spritnye trænings- og omklædningsrum og køkken/fælleslokale. Udover at huset er nyt fra inderst til yderst, er det også udstyret med et væld af tekniske løsninger.

Blandt andet er der CO2-styret udluftning, som sørger for at luften er frisk, uanset hvor mange der er i lokalet. ■

*Af Kristian Westfall*



Både nuværende og tidligere medarbejdere var tilstede ved indvielsen den 16. marts.

# Værkmestre ønskes

**Værkmestrene i Statsfængslet Renbæk efterlyser større fokus på rekrutteringen af nye værkmestre. Fængslet har nemlig svært ved at besætte deres ledige stillinger.**

Der er mangel på ansatte med hænderne skruet godt på i Statsfængslet Renbæk. Lige nu mangler der tre værkmestre, og det går ud over både vedligeholdelse og produktion i det sønderjyske fængsel. De værkmestre, der er tilbage i statsfængslet, har svært ved at løfte de praktiske opgaver.

Ifølge værkmester Ole Petersen blev der sidste år sparet en værkmesterstilling væk, og efterfølgende var der ansættelsesstop, som betød, at to stillinger ikke blev besat.

Nu er ansættelsesstoppet hævet, men fængslet kan ikke finde kvalificerede ansøgere. De ansøgere, der har været, har ikke kunnet leve op til de krav, som Kriminalforsorgen stiller til nye ansøgere.

"Det har været en blanding af, at vi i Renbæk ikke har været opmærksomme nok på kvalifikationskravene for værkmestre, og at informationen om kravene ikke har været god nok," siger Ole Petersen.

Værkmesteren ønsker derfor mere opmærksomhed på problemet med at rekruttere værkmestre i fremtiden. Han mener, der mangler fokus på, hvordan man sikrer, at håndværkere med boglige kvalifikationer søger stillinger i Kriminalforsorgen.

## Fokus på fængselsbetjentene

Uddannelseskonsulent Janne Hartington er en del af det team på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter, som tager sig af rekrutteringen.



*Statsfængslet Renbæk mangler kvalificerede ansøgere til værkmesterstillingerne.*

Hun oplyser, at der om få dage skyldes en rekrutteringskampagne i gang, som er målrettet Sønderjylland.

"Pengene er bevilliget, og materialet er i trykken. Det er en kampagne, der henvender sig til både potentielle fængselsbetjente og værkmestre – og så søger vi jo løbende. Vi sidder bestemt ikke på hænderne," siger Janne Hartington.

Hun kan godt forstå, at der kan være frustration i fængslerne omkring rekrutteringen af værkmestre.

"Kommunikationen mellem KUC og fængsler og arresthuse er enorm vigtig efter, der er kommet en ny værkmesteruddannelse. Der har desværre nok været lidt større fokus på betjentenes nye uddannelse," siger Janne Hartington.

Hun anbefaler, at fængslerne bruger det lokale Voksen Uddannelses Center, når de skal vejlede ansøgere til værkmesterstillingerne. De kan vejlede om, hvorvidt en ansøger er kvalificeret og stå for en eventuel opkvalificering.

Og der kan være behov for opkvalificering. Sidste år blev der nemlig indført nye krav til at blive ansat som værkmester.

"Det første år på KUC skelner man ikke mellem, om man uddanner sig til værkmester eller fængselsbetjent. Derfor giver det god mening, at niveauet skal være det samme for alle," siger Janne Hartington om de nye krav.

Forbundssekretær Bente Benderska fra Fængselsforbundet er enig i, at informationen om de ændrede krav til rekruttering og uddannelse af værkmestre, kan være druknet i den megen fokus, der har været på den nye betjentuddannelse. Hun understreger dog, at der allerede i maj 2010 blev udsendt information til fængslerne om de ændrede krav. Og hun mener, de er med til at styrke det faglige niveau i fængsler og arresthuse.

"Kravene betyder, at vi er i stand til at fastholde en uddannelse, der ikke skaber større og større forskel på vores to store medlemsgrupper samt at værkmestre i pressede situationer kan indgå i postbesættelsen," siger Bente Benderska. ■

*Af Kristian Westfall*

# Ormekuren

**Der findes mange slags orm. Børneorm, spolorm, bændelorm, regnorm og orm i æbler. Denne beretning handler om en anden slags, ikke ganske ualmindelige orm, nemlig orm i kysen.**

Det er ikke til at sige præcist, hvornår historien tog sin begyndelse, men det kan siges præcist, hvornår afslutningen begyndte, nemlig den 11. september 2009 klokken 10.30. Den dag var jeg et smut forbi min læge i en anden og ganske ubetydelig anledning. Lige inden jeg forlod ham, spurgte jeg ham lidt henkastet, om han kunne teste for udbrændthed, demens og andre mentale dårligheder. Han studsede lidt, stillede nogle få spørgsmål og meddelte mig så, at jeg hellere måtte få en ny tid hos ham til en grundigere samtale. Som sagt, så gjort, og jeg fortsatte mine gøremål. Der skulle jo passes noget tjeneste, bestilles en ny sending snus, og da efterårsjævndøgn var forestående, blottes til de nordiske guder.

Men så oprandt skæbnedagen, den 21. september, hvor jeg igen skulle til lægen. Jeg mødte til aftalt tid kl. 09.30, og så gik den gode mand i gang. Jeg kunne berette om, hvordan jeg gradvist i løbet af de sidste fire års tid var blevet dårligere til at huske. Det begyndte med ellers kendte årstal og navne, som forsvandt. Men efterhånden var det så slemt, at jeg kunne være på tjeneste med en gammel kollega og så pludselig skulle tænke en ekstra gang for at komme i tanke om, hvad han hed. Jeg oplevede, at kendte ansigter var navnløse. Jeg har altid læst meget, men efterhånden kunne jeg opleve, at

når jeg havde læst en halv side, måtte jeg begynde forfra, fordi jeg havde glemt, hvad jeg havde læst.

Jeg var blevet mere og mere træt og uoplagt. 10 timers søvn hver nat plus en eftermiddagsøvn var ikke ualmindeligt. Jeg gad efterhånden kun være sammen med mig selv og mine hunde. Mit foreningsliv lå i ruiner. Min have var ikke blevet passet i flere år, og jeg kunne sagtens forestille mig, at hvis man arbejdede sig ind i krattet, kunne man risikere at støde på en buskmandsstamme, der endnu ikke have været i kontakt med civilisationen.

Jeg mener at have været rimelig rolig og omgængelig, men efterhånden var jeg så irriteret, at jeg skældte ud i tide og mest, i utide. Det havde yderligere den uheldige bivirkning, at jeg kunne mærke, at jeg stadig oftere reagerede uprofessionelt i tjenesten, hvilket er højst uheldigt, når en vigtig del af tjenesten består i konflikthåndtering. Når man så samtidig begynder at opleve sig selv som værende handlingslammet i pressede situationer, er den jo helt gal.

Alt dette og mere til blev vendt med lægen, som noterede flittigt undervejs. Til sidst satte han sig til at tænke,

og endte med at sige: "Tror du ikke, at du har gjort det godt nok nu?"

"Hvad i alverden mener du med det? Selvfølgelig synes jeg, at jeg har gjort det godt!"

"Har du overvejet at blive pensioneret?"

"Pensioneret! Må jeg være her? Jeg har højst fem år tilbage, og jeg kan gå på normal vis om to år."

Han så nu ret alvorlig ud, og meddelte mig, at han gerne ville have mig rundt om en psykolog, for han havde en fornemmelse af, at det godt kunne være alvorligt. Hans umiddelbare skøn var, at det meget vel kunne ende med et længere sygeforløb.

Vi blev enige om, at jeg skulle tænke tingene igennem og så komme igen ugen efter.

Da jeg gik fra lægen, var jeg nærmest i en døs. Hvad i alverden havde jeg dog rodet mig ind i? Da jeg kom hen til bilen, satte jeg mig ind og kiggede tomt frem foran mig i lang tid. En god pris snus og en del tænkearbejde senere tog jeg det moderne højteknologiske kommunikationsmiddel, de fleste render rundt med i dag, og ringede til fængslet for at melde mig syg. Jeg skulle have været på andetur, og jeg melder mig principielt ikke syg, bare fordi skyerne trækker lidt sammen, men det her krævede absolut ro.

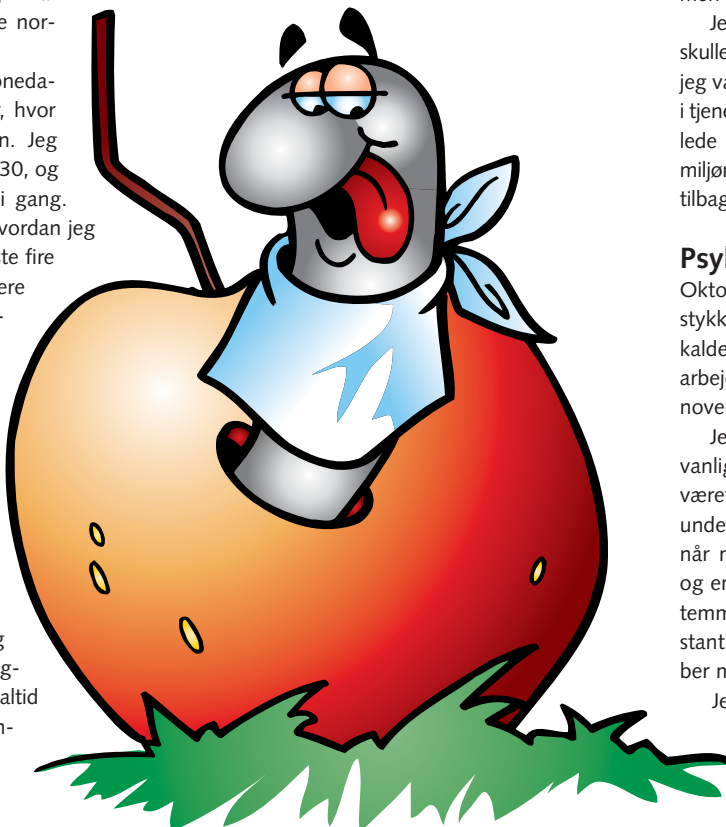
Jeg mødte på tjeneste igen den 28. Jeg skulle til lægen igen den 30. september, hvor jeg var på førstetur, så lægebesøget blev klaret i tjenestetiden. Resultatet blev, at lægen indstillede mig til en undersøgelse på Arbejds- og miljømedicinsk Ambulatorium. Derefter tog jeg tilbage til fængslet og fortsatte tjenesten.

## Psykologen finder orm i kysen

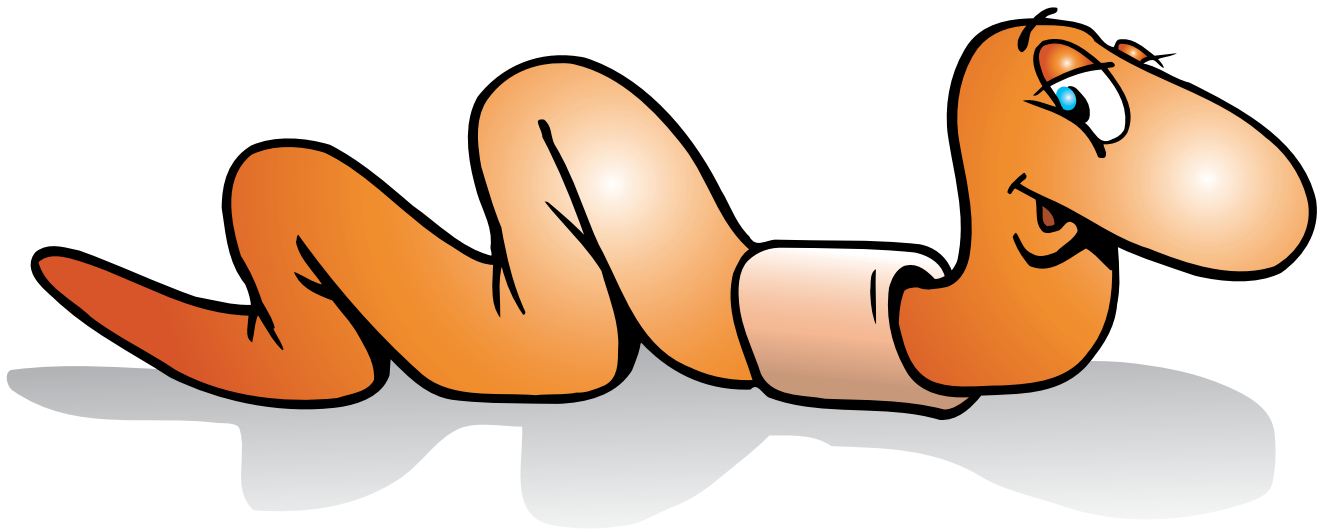
Oktober gik sin skæve gang og vi nåede et stykke ind i november, og så kom der en indkaldelse til undersøgelse hos psykologen ved arbejdsmedicinsk. Jeg skulle møde den 30. november kl. 10.00.

Jeg fortsatte med at møde på arbejde som vanligt. Det der med sygemeldinger har aldrig været mig. Jeg har altid ligget et pænt stykke under det gennemsnitlige sygefravær, selv når man indregner nogle brækkede lemmer og en pacemakeroperation. Imidlertid var jeg temmelig plaget af sortsyn og en næsten konstant trykken for brystet, så den 16. november meldte jeg mig definitivt syg.

Jeg var nået til et punkt, hvor jeg nærmest var irriteret over at vågne om morgenen. Hvorfor kunne jeg ikke bare







blive i mørket? På den måde var tanken om døden jo ganske behagelig.

Mødet med psykologen på Arbejdsmedicinsk Klinik blev en hård omgang. Han var absolut et venligt menneske, men udpræget dybdeborende. Han indledte med at redegøre for forløbet. Jeg kunne regne med to til tre konsultationer hos ham, førend han ville drage den endelige konklusion. Han ville stille mig en række spørgsmål omhandlende mange forhold. Med jævne mellemrum ville han resumere for mig, hvad han tænkte om situationen. Og så gik vi ellers i gang.

I de næste to timer gravede han som en anden arkæolog rundt i min hjerne og fandt flere interessante emner frem til nærmere studium. Efterhånden som han kom med sine resuméer, begyndte jeg at ane alvoren i situationen. Situationer oplevet jævnt hele vejen igennem mit fængselsliv, mange egentlig for længst glemt igen, blev hevet frem og undersøgt nærmere. Utallige tilspidsede situationer, hvoraf langt de fleste blev løst uden at blive til voldsomme hændelser. Desuden viste det sig, at jeg havde oplevet en hel del magtanvendelser, trusler, selvmordsforsøg og hvad man nu ellers støder på i et liv som fængselsmand. Jeg måtte ind på en nærmere beskrivelse af arbejdsmiljøet i fængslet herunder ledelsesformen og oplevelsen af en stigende konfrontationslinje fra ledelsen med evindelige diskussioner om ferieplaner, tjenesteplaner og forslag til procedureændringer i dagligdagen, som enten blev afvist eller ikke besvaret, samt en stigende følelse af at ens viden og erfaring blev negligeret.

En ting, som han tog virkelig alvorligt, var mit sortsyn. Han spurgte, om jeg tænkte på at tage livet af mig. Så måtte jeg til at tænke igen! Grundlæggende er det min livsindstilling, at der til enhver begyndelse hører en afslutning. Det gælder også livet. Og jeg er helt med på, at når nornerne har slået den sidste knude på ens livstråd og klippet den løse ende af, så overgår man til en anden

funktion. Det lader sig ikke ændre. Den nuværende situation var nu nærmest, at hvor jeg normalt altid har været tilfreds med tilværelsen og taget skæbnen, som jeg nu mødte den, og hvor jeg nød de gode stunder og trak på skuldrene ad de mindre gode, så var jeg nu ret ligeglad. Jeg kunne dog ende med at fortælle ham, at jeg et eller andet sted stadig havde noget kampevne tilbage, ellers var jeg ikke havnet i hans stol. Det var trods alt mig selv, der havde taget initiativ til at få gjort noget ved situationen.

Ud over samtalen satte den gode psykolog mig på et par prøver. Jeg udfyldte et par spørgeskemaer, som han derefter satte point på. Til slut kunne han så samlet konkludere, at jeg led af udbrændthed i svær grad og middel til svær depression. Han ville dog først lave konklusionen, når jeg havde været sygemeldt yderligere en måneds tid. Derefter ville han bedre kunne bedømme situationen. Så jeg skulle altså se ham igen den 7. januar.

Det var slet ikke godt det her! Jeg sad længe i bilen og gloede tomt ud i luften, mens jeg tænkte. Godt at patientparkering på OUH ikke er tidsbegrænset. Hjernemanden havde allerede antydnet, at mine dage som fængselsmand var talte. Og jeg, der bare mente, at jeg havde brug for ferie! Min læge havde jo godt nok antydnet, at det var slut, men reelt havde jeg ingen ambitioner om at gå på pension lige nu. For pokker da! Jeg er veluddannet, har en god fysik og har masser af erfaring at give videre. Udbrændt – ja, ja, det går an. Det er skolelærere og pædagoger jo også. Depressiv? Jeg er så'gu ikke depressiv. Jeg er bare ligeglad med det hele. Og så alligevel – Tanketågerne lettede ikke. Der var ikke andet at gøre end at vente og se tiden an.

### Den daglige leder er bekymret

Jeg ringede til min daglige leder. Jeg havde talt med ham et par gange tidligere, og da jeg fortalte ham om denne konsultation, blev han noget bekymret på mine vegne, men han var

klar til at hjælpe. Foreløbig sygemeldte han mig så yderligere til den næste konsultation, og vi aftalte at snakkes ved.

### Kommunens jobcenter melder sig på banen

Som om det ikke var sort nok i forvejen, og jeg ikke anede, hvor jeg var på vej hen, så skulle jeg også til at trækkes med kommunens jobcenter. Da jeg havde været sygemeldt en måneds tid, blev jeg kontakttet af et dame-menneske, der var socialrådgiver ved det kommunale jobcenter. Denne, viste det sig ret hurtigt, udmærkede unge dame lagde ud med at ridse regelsættet omkring langtidssygdom op for mig. Tak spids! Der skal et godt helbred til at være syg i det system!

Jeg fik fortalt om planen for den nærmeste tid med psykolog og læge. Hun foreslog, at vi skulle tales ved efter den næste konsultation.

### Psykologen sætter gang i ormekuren

7. januar kom frem af tågerne, og det var igen tid til at se, hvordan psykologen havde det. Han havde det aldeles glimrende, hvilket var mere end han kunne sige om mig. Prøverne viste svær udbrændthed og middel til svær depression. Hans vurdering var, at jeg fortsat skulle være sygemeldt og samtidig skulle jeg i behandling for depression. Når der kom bedring i tilstanden, skulle jeg ud til ham igen. Til den tid ville han vurdere muligheden for at vende tilbage til arbejdet og en eventuel anmeldelse af sagen til Arbejdsskadestyrelsen.

Så langt, så godt. Altså af sted til lægen. Han så ret tilfreds ud, da han skrev recepten på ormemedlet og vejledte mig om behandlingen. Jeg var knap så tilfreds. Medicin er ikke lige mig, men på den anden side, var situationen heller ikke lige noget for mig, og det kunne jo være skridtet på vej tilbage.

Jeg fik også fat i den unge dame fra job-

centret og fortalte, hvordan det var gået. Hun var absolut forstående og deltagende. Hun ville gerne hjælpe mig ud i livet igen, og fortalte mig om nogle tilbud, som kommunen kunne give, bl.a. ti timer om ugen i en klub for sygemeldte. Her må jeg tilstå, at jeg nok blev lidt kontant. Når jeg ikke kunne overkomme bare en lille smule af mit tidligere så omfattende foreningsliv, som for mig betød både mening og gode venners selskab, så kunne jeg vanskeligt forestille mig ti timers ugentligt navlepilleri i en forsamling af jamrende syge. Jeg ville hellere følge psykologens råd om ro og fred, indtil jeg fik et resultat af ormekuren. Og så ville jeg i gang igen. Det fandt hun særdeles fornuftigt, så hun satte mig ind i kategorien af alvorligt syge, der ikke måtte forstyrres, hvorefter vi skulle tales ved, når jeg havde været til den sidste konsultation hos psykologen.

## De vil åbenbart hurtigt af med dig

Efter min sidste samtale med den daglige leder fik jeg tilsendt en varighedserklæring, som jeg bar ned til lægen. Han udfyldte den med nogle bemærkninger om et langt forløb. Den erklæring var nok næppe landet i fængslet, førend de gik i gang. Den 2. februar fik jeg brev fra viceinspektøren. Skrev hun så noget om, hvor synd det var for mig? – Nixen! "Ved gennemgang af dit sygefravær har Statsfængslet i Nyborg noteret, at du har været fraværende på grund af sygdom i 86 dage inden for de sidste 12 måneder... Med henblik på forelæggelse for Personalestyrelsen om eventuel afsked på grund af svagelighed eller uegnethed skal du sørge for, at der indsendes en udførlig lægeerklæring hertil... inden 14 dage." Omsorgen for den gamle medarbejder er næsten ikke til at bære!

Der var vedlagt en opgørelse over mit fravær for de seneste syv år. Den begyndte med august 2003, hvor jeg fik min pacemaker. Den trak 26 dage. Den sidste inden dette forløb var tre dage til en ødelagt menisken. Resten var snotnæser. Mit gennemsnit for de syv år var 7,6 dage pr. år alt inklusive. Kriminalforsorgens gennemsnit er vist en anelse højere.

Nå – ned til lægen. Han ville gerne have psykologens konklusion med, så han kontaktede viceinspektøren og fik udsat fristen i 14 dage. Imens kunne jeg så tage ud og hygge mig med psykologen. Desværre kunne han

først tage mig ind ved fristens udløb, så lægen kunne ikke nå at få hans konklusion. Lægen kontaktede igen viceinspektøren og forklarede problemet. Jeg sad i stolen ved siden af lægen og hørte på. Jeg kunne naturligvis kun høre ham, men jeg kunne let gætte, når jeg så hans ansigtsudtryk. Da han var færdig sagde han. "Nå, de vil åbenbart hurtigt af med dig." Man mente, at have strakt sig langt nok. Lægen spurgte mig, om det var fordi, det så var en anden kasse, der skulle betale, eller måske en lidt kedelig sygestatistik.

Lægen tænkte lidt. Så meddelte han mig, at han ville skrive ud fra det forrige journalnotat. Det kom ikke til at afvige fra det endelige resultat. Da jeg kom ud til psykologen havde han sin konklusion klar: Tilpasningsreaktion, længerevarende depressiv reaktion og udbrændthed. Færdig som fængselsbetjent og måske også på arbejdsmarkedet i øvrigt. Sagen anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen.

## Nu bliver man en sag

I mellemtiden var min daglige leder fratrådt stillingen, så da jeg havde orienteret ham en sidste gang, gav han sagen videre, hvorefter resten stort set foregik på papir. Jeg havde allerede fra begyndelsen tæt kontakt til tillidsmanden, hvis hjælp og støtte er helt nødvendig i en sådan sag. Han ved, hvordan tingene skal gøres, og han havde allerede ordnet en arbejdsskadeanmeldelse. Da Arbejdsskadestyrelsen i marts sendte en spørgeskema, hjalp han med at få sorteret bilag og dokumentation, som jeg havde samlet en masse af igennem alle årene. Det viste sig at være guld værd nu.

Det er dog utroligt, hvad man har ladet sig udsætte for, når man sådan ser det hele liggende i en stor stak på bordet.

## Du må selv bestemme, bare du gør, som vi siger

Sagen var jo også endt i Helbredsnet, som nu ville have en speciallægeerklæring. Fængslet sendte mig en kopi af denne anmodning, hvoraf det tydeligt fremgik, at jeg selv kunne kontakte en psykiater, eller fængslet kunne være behjælpelig med at finde en. Fængslet havde også sendt en skrivelse til Medicinsk Testcenter om, at man havde behov for en erklæring fra en psykiater.

Sådan en kendte jeg ikke, men det gjorde min tillidsmand. Jeg havde fået navn og tele-

fonnummer, men længere nåede jeg ikke, før jeg fik brev fra fængslet, som havde sørget for tid hos en helt anden psykiater på OUH. Det var kolde og klare ordrer skrevet med kursiv og fed skrift: "...du har pligt til at møde op..." og en samtykkeerklæring, som "...du omgående skal udfylde..." Der var dog en bemærkning om, at hvis jeg ikke var tilfreds med denne psykiater, kunne jeg rette henvendelse til testcentret. Jow – da! Jeg var ikke tilfreds. Men da jeg begyndte at arbejde i det, opdagede jeg snart, at det var fængslet heller ikke. "Hvorfor vil du nu det? Du skal jo huske, at du skal have erklæringen inden for en rimelig tid, og der kan nemt gå en måned mere med det der. Jeg nåede da også at blive belært om, at der godt nok står, at man selv kan vælge, men man har altså en procedure, hvorefter man automatisk sørger for at bestille en tid.

Ja – Ja. Glædelig jul! Rimelig tid. Og vi plejer at... Jeg, der troede, at en samtykkeerklæring var noget med, at jeg bestemte, hvem der måtte gå i mine papirer. Salige, enfoldige hr. Larsen. Selvfølgelig skulle psykiateren have samtykke, men at give mig ordre til at udfylde den – Altså!

Jeg var ved at koge over, men jeg orkede faktisk ikke at kæmpe mere. Jeg fik fastholdt, at jeg ville tænke og så melde tilbage. Jeg fik kontaktet et par gode venner med forstand på de dele. De rådede mig til at fastholde mit eget ønske. Den ene sagde dog, at jeg kunne prøve at spørge min læge, hvad han syntes. Det gjorde jeg så. Min læge smilte sit sædvanlige stille smil og kom med nogle bemærkninger, som sluttede med, at han da mente, at jeg roligt kunne tage den psykiater, som de havde bestilt tid hos. Så det gjorde jeg så. Da jeg ringede til fængslet og fortalte, at jeg tog ham, de ville have, sporede jeg en ganske tydelig tilfredshed med sejren. Mærkeligt. For de var da ellers flinke nok at snakke med de gange, jeg fik taget mig sammen til at tage ind til fængslet.

Helt anderledes gik det hos Arbejdsskadestyrelsen, som også sendte mig en anmodning om en psykiatererklæring. Der var vedlagt en liste med fire psykiatere i Svendborg, som jeg kunne vælge imellem. Først Odense, så Svendborg. Og alt det forb... papirarbejde. Nu orkede jeg ganske enkelt ikke mere.

Jeg hev mig selv op ved det hår, jeg ikke har haft i mange år og ringede til Arbejdsskadestyrelsen. Den rare dame, som jeg talte

med, fandt det tåbeligt, at jeg skulle rejse ned til en psykiater i Svendborg, når jeg havde en tid i Odense. De ville bare rekvirere hans erklæring. Hun fik hans navn og datoen, og så var den klart.

### Du er invalid

Jeg var egentlig både anspændt og ligeglad, hvis man ellers kan være det, da jeg skulle ind til psykiateren. Jeg skulle medbringe en levnedsskildring med mit liv i hovedpunkter. Åh – ja! Så skal vi vel til den med den ulykkelige barndom uden vanter i kolde vintre. Manden er overlæge, forskningsleder, ph.d., speciallæge i psykiatri. Det kunne kun gå galt.

Men sådan gik det slet ikke. Manden var frisk og kontant. Ind på kontoret. Værs'go at sidde. "Ja, du er ikke den første fængselsbetjent i den stol. Og du bliver heller ikke den sidste." Han havde hele min sag liggende på bordet, og han havde læst den. Som han sagde, så var sagen velbeskrevet, så der var ikke grund til at bruge så megen tid på den. Han gik igennem min levnedsskildring, stillede nogle supplerende spørgsmål, hvorefter han lavede en demenstest. Den viste, at jeg ikke var dement.

Han nåede nu alligevel at grave lidt rundt i min hjerne og borede lidt i nogle af de beskrevne arbejdsforhold, men det var ikke ubehageligt. Han var desuden så venlig at råde mig på forskellig vis om min sygdom og min fremtid, så jeg følte, at jeg også fik noget brugbart med min hjem.

Om helbredet konstaterede han kort og fyndigt, at "Jeg har ingen gråzoner i min erklæring. Enten er du rask, eller også er du invalid. Og jeg skriver, at du er invalid." Nå – tak! Ja, så var det på plads. Han understregede, at hvis jeg kom på pension, så ville jeg med tiden kunne få en ganske fornuftig tilværelse ud af det, men det krævede en del restitution.

### Man må tage sin skæbne

Der var ikke noget at gøre. Nu måtte jeg erkende, at det var slut med at arbejde. Min læge, psykologen og nu psykiateren havde næsten enslydende sat diagnose på mig. I hele sygeforløbet havde

jeg et eller andet sted følt mig lidt skvattet. Det der med orm i kysen er da et svaghedstegn – Unormalt. Men psykiateren lettede nu trykket en hel del for mig, da han beskrev det således: "58-årig fængselsfunktionær som gennem 29 års arbejde som sådan har været udsat for talrige voldsomme begivenheder, som må antages at påvirke praktisk talt enhver."

Det hjalp også, da Arbejdsskadestyrelsen senere anerkendte sygdommen som arbejdsskade. Der er sket tab af erhvervsevne på 70 procent og en méngrad på 10 procent. Så er det altså ikke mig, der har været pjevset.

### Ud med ham

Efter besøget hos psykiateren begyndte det at gå hurtigt. Sagsbehandleren ved kommunen begyndte at forberede en indstilling til førtidspension. Hendes klare indstilling var, at nu skulle jeg hjem og have det godt. Det mente Helbredsnettet også, så det skrev Personalestyrelsen til fængslet, som derefter den 2. juni varslede min afsked. 5. juli modtog jeg så min opsigelse, og med udgangen af oktober var jeg ude med en kvalificeret svagelighedspension. Denne ændres senere til tilskadekomstpension, fordi der nu er tale om en arbejdsskade.

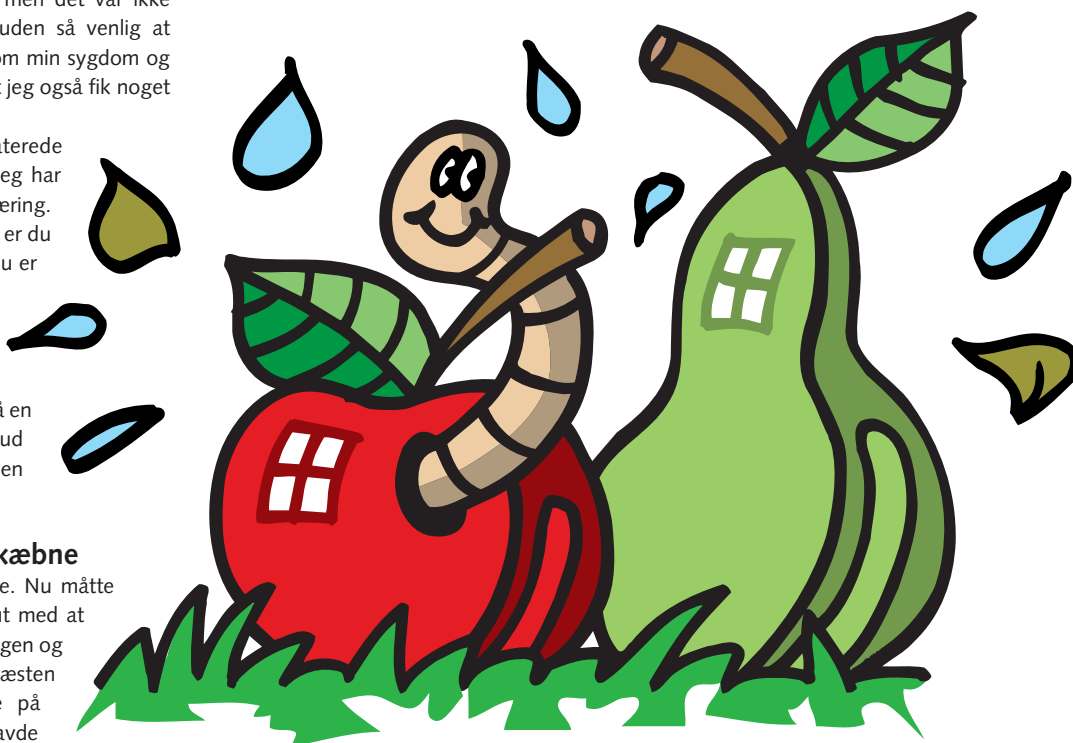
Da kommunens sagsbehandler fik den endelige afgørelse om afskeden gik førtidspensionen hurtigt og glat igennem, så den var klar på datoen for min fratrædelse.

### De løse ender

Siden afskeden er tiden gået med lidt papirtrilleri fra Arbejdsskadestyrelsen, som arbejder med at fastsætte noget erstatning for erhvervsevnetab.

Jeg er ikke blevet mere rask af at blive pensioneret, men selve ormekuren skrider da fremad. Det skal såmænd nok lykkes lægen at få has på de fleste orm i kysen, hvorimod jeg må vænne mig til at trækkes med virkningerne af tilpasningsreaktionen, som er resultatet af de mangeårige påvirkninger. Det betyder, at jeg ikke orker at engagere mig i så mange ting som før. Jeg har derfor brugt vinteren til at foretage nogle, til tider smertelige, prioriteringer og fravalg, men erkendelsen er, at hvis jeg skal kunne føle, at jeg foretager mig noget meningsfyldt, som samtidig er overskueligt, så måtte der sorteres kraftigt. ■

Af Billy Larsen





# NAVNE

## Nyt æresmedlem af Lokalafdelingen i Nyborg

I 2010 måtte vi tage afsked med en af vores gode kolleger gennem mange år, nemlig Billy Larsen.

Mange udenfor Nyborgs mure vil nok kende Billy Larsen bedre som skribent på et hav af artikler, debatindlæg og kommentarer i herværende fagblad.

Billy har altid udmærket sig, så længe nogen husker tilbage, ved at være indbegrebet af en solid fængselsbetjent og en god kollega. Et virke for år tilbage som sikkerhedsrepræsentant, bed sig fast som en interesse for hans kollegers trivsel og velbefindende, samt ledelsesstrategier i Kriminalforsorgen.

Da det stod klart for os i foreningen, at Billys dage, i utide, var ved at rinde ud på Statsfængslet i Nyborg, følte vi det nærmest som en pligt at sørge for at Billy blev anerkendt for sit helt særlige virke.

Det blev derfor besluttet at gøre Billy til nyt æresmedlem af foreningen på årets generalforsamling. Det betyder, at Billy bliver medlem af et eksklusivt selskab, som, blandt andet, er selvskrevet til at overvære at foreningens generalforsamlinger går rigtigt for sig.

På foreningens vegne  
*Bo Sørensen*

Tillidsrepræsentant/Lokalafdelingen i Nyborg



Æresmedlem  
*Billy Larsen.*



Her ses tidligere overvagtimester og æresmedlem, Richard Eriksen (tv.), formand for pensionistforeningen og tidligere overvagtimester på den hedengangne kontaktfængselsafdeling, Albert Hein (th.) og tidligere fængselsbetjent og æresmedlem, Billy Larsen (i midten), som i det selskab vel nærmest må betegnes som en yngre herre.

# NAVNE



## Tillidsrepræsentant Niels Bo Lomholdt Wismann hædret med forbundets æresnål

Niels Bo Lomholdt Wismann, tillidsrepræsentant gennem mange år i Arresthuset i Slagelse, fik Fængselsforbundets æresnål på AO-Sjællands generalforsamling den 22. marts 2011.

Forbundets æresnål tildeles medlemmer, som har varetaget tillidshverv i Fængselsforbundet i 15 år eller mere, og som af deres respektive lokalafdelinger indstilles til modtagelse af æresnålen.

Da Niels gennem flere år end de fleste - ja, faktisk alle, inklusiv Niels selv - kunne huske, men i hvert fald mere end 15 år, har været tillidsrepræsentant, havde AO-Sjælland indstillet Niels til forbundets æresnål.

Niels har siden starten af halvfemserne været tillidsrepræsentant i Arresthuset i Slagelse, og han har i den periode været en god støtte for sine kollegaer såvel fagligt og som menneskeligt. Niels har en stor betydning for det gode samarbejde i arresthuset, og han er stærkt medvirkende til, at arresthuset på trods af et vanskeligt klientel og husets størrelse generelt opfattes som et godt arresthus og en god arbejdsplads.

"Jeg tør slet ikke tænke på, hvor stille her ville blive, hvis vi ikke havde Niels's gode humør, hans kritiske analyser og spørgsmål og hans altid positive fremtoning," skriver fællestillidsrepræsentant Henning Mørck i sin indstilling.

*Æresnålen blev overrakt af  
forbundssekretær René Larsen.*



## 25 ÅRS JUBILÆUM Villy Nykjær

Den 1. april 2011 kunne Villy Nykjær fejre 25 års jubilæum i statens tjeneste.

Han startede den 1. april 1986 ved Statsfængslet i Horsens, men efter et år på statsfængslet havde Villy fået nok af Slottet og kom til Kærshovedgård den 1. juli 1987. Her gjorde han tjeneste til han fik en tanke om at prøve noget nyt. I 2004 blev Villy fungerende afdelingsleder ved Statsfængslet Midtjylland og under denne proces - som varede et år - kom han på en genial ide om at søge en stilling i Arresthuset i Ringkøbing som fængselsbetjent. Med den indstilling til indsatte og positive holdning til livet, som han lagde til grund for hans ansøgning, var vores valg ikke svært.

Villy er en meget god og dygtig kollega, som altid har begge ben plantet solidt på jorden.

Han har et godt humør og er en utrolig rar kollega, som har en god forståelse for alt det der sker i arresthuset.

Privat er Villy et stort familiehænder. En god fodbold- og håndboldkammerat er ikke det værste man kan byde ham.

For at holde sig i form løber han en del; det kunne ses under sidste års DHL løb... han kom i mål.

Personalet i Ringkøbing ønsker dig tillykke med jubilæet og held og lykke i årene der kommer.

*På personalets vegne  
Kurt Kristensen*

# NAVNE

## Pensionistholdet i Arresthuset i Haderslev 2011

**Onsdag den 23. februar 2011 var den store pensionistdag i Haderslev Arrest.**

Alle nulevende pensionister mødte op. Der blev snakket livligt og udvekslet gamle erfaringer og oplevelser og alle havde en rigtig god dag.

Det er af stor betydning for arresthuset at pensionisterne holder ved

deres gamle arbejdsplads, og derved er med til at opretholde den gamle kultur i huset. Den gamle kultur som jo står i neutral modsætning til den nye Kriminalforsorg med nye arbejdsmetoder, IT og meget mere, som praktiseres i dag. Men for husets kultur har det en stor betydning for de kolleger der arbejder i arresten, også

på den måde, at fordi man er blevet pensionist, er man ikke glemt på sin gamle arbejdsplads.

Den nyoprettede pensionistklub vil fremover mødes i arresten en gang om året.

*Orla Philipsen, arrestforvarer*



## TAKSIGELSE

Min mand, Jørgen Jensen, er pludselig gået bort og jeg vil hermed rette en stor tak til Kriminalforsorgen og de gamle hundeførere for hilsen og deltagelse ved Jørgens bisættelse den 14. januar 2011 i Ølstykke Kirke.

*De varmeste hilsner fra  
Kate Jensen*



# Aktiviteter 2011



- 05.02.2011 ..... **Badminton** Forbundsmesterskab 2011  
- Langeskov Idrætscenter på Fyn
- 19.02.2011 ..... **Indefodbold** Forbundsmesterskab 2011  
- Nyborghallerne på Fyn
- 12.03.2011 ..... **Bowling** Forbundsmesterskab 2011  
- Haslev Bowlingcenter på Sjælland
- 01.04.2011 ..... **Dart** Forbundsmesterskaber 2011  
- FIOV Albertslund på Sjælland
- 06.04.2011 ..... **Fodbold**, 1. træningssamling til  
Nordiske Mesterskaber 2011 - Nyborg
- 04.05.2011 ..... **Fodbold**, 2. træningssamling til  
Nordiske Mesterskaber 2011 - Nyborg
- 12.05.2011 ..... **Mountainbike** (prøvestævne)  
Nr. Snede i Jylland
- 16.08.2011 ..... **DHL stafet** i Aarhus
- 17.08.2011 ..... **DHL stafet** i Odense
19. – 20.08.2011 ..... Nordiske Mesterskaber i **fodbold** 2011  
(Finland)
- 25.08.2011 ..... **DHL stafet** i Aalborg
- 29.08.2011 ..... **DHL stafet** i København
1. – 30.09.2011 ..... **Golfmesterskab**  
(dato ikke endeligt fastlagt)
- 08.10.2011 ..... **Pool** (prøvestævne) i Sharks Poolhall i  
Odense

Kontakt din lokale idrætsforening og hør mere omkring tilmelding til stævnerne eller læs mere på [www.krifo.dk](http://www.krifo.dk)

På KRIFO's hjemmeside kan du tilmelde dig nyhedsbrev og få opdateringer løbende.

